

Област Пловдив

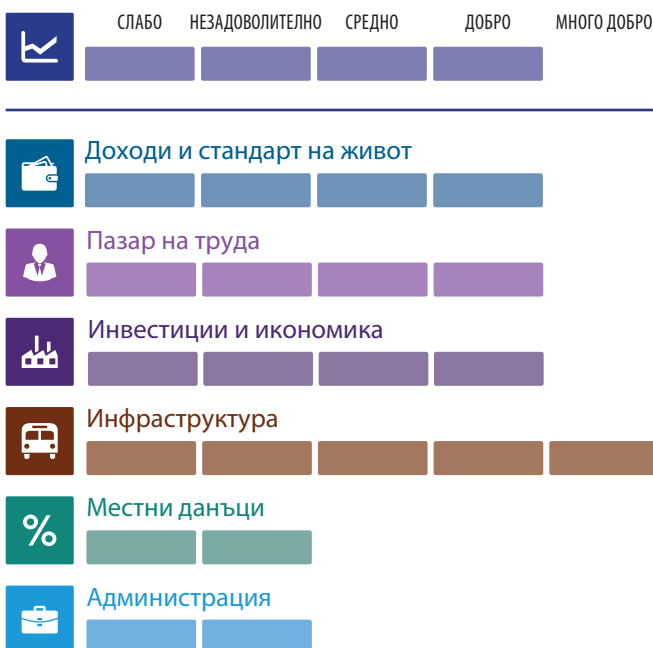
▶ Население (2019)	666 801
▶ Територия (кв.км)	5972,9
▶ Брой на населените места	212
▶ Дял на населението в градовете (%)	75,8

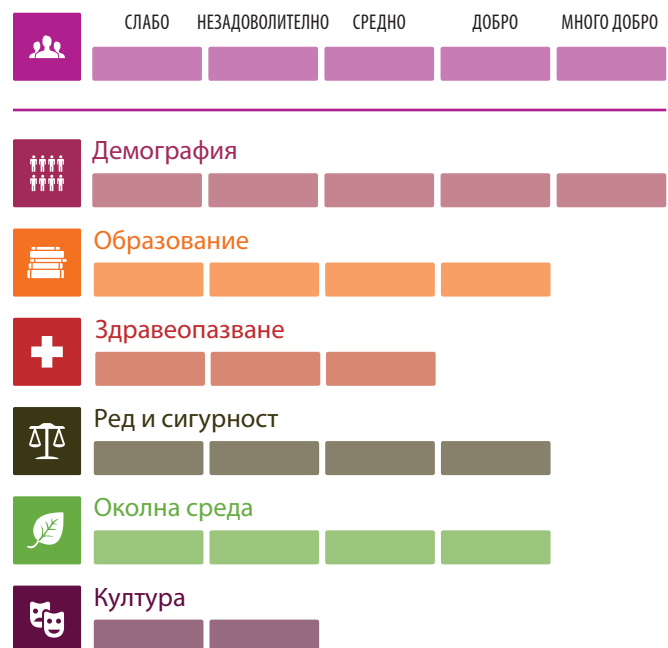
Брутният вътрешен продукт на човек от населението в Област Пловдив е седмият най-висок в страната. Доходите на домакинствата нарастват сравнително бързо. Заетостта остава относително висока, а безработицата – ниска. Броят на предприятията, подобно на размерите на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи и на произведената продукция, се изравняват със средните за страната. Инфраструктурното развитие в областта получава много добра оценка. Както при повечето сравнително развити икономически области, нивото на местното данъчно облагане в област Пловдив е относително високо и през 2020 г. Развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги на „едно гише“

остават значително по-ниски от средните за страната. Пловдив е и една от седемте области, които успяват да привлечат население. Учениците от областта показват добри резултати и през 2020 г. Тя е сред областите с най-голям относителен брой на лекари и легла в болниците. Натовареността на наказателните съдии в областта е висока, но това не пречи на бързината на правораздавателния процес. Броят на престъпленията е сравнително нисък, а разкриваемостта им – относително висока. Съсредоточаването на населението в градовете пък предопределя сравнително високите дялове на населението с достъп до канализация. Посещенията на местните театри и музеи остават сравнително малко.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Доходи и стандарт на живот

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Пловдив продължава да нараства с темп, подобен на средния за страната. През 2018 г. той достига 13,1 хил. лв. и е седмият най-висок в страната при 15,6 хил. лв. средно за България. Брутните заплати в областта също нарастват стабилно до 11,8 хил. лв. годишно при 13,8 хил. лв. в страната. По-бърз растеж се наблюдава при доходите на домакинствата и през 2019 г. те стават по-високи от средните – 6163 лв./лице от домакинството на година при 6013 лв. в страната.

Нивото на бедност в областта се повишава и през 2019 г. е по-високо от средното за страната. Делът на населението, живеещо с материални лишения, е 24,9% (при 19,9% в страната), а на населението, живеещо под националната линия на бедност – 22,7% (при 22,6% в страната).

Пазар на труда

През последните няколко години икономическата активност в област Пловдив расте колебливо и през 2019 г. вече изостава от средното ниво в страната с коефициент от 72,7% при 74,3% в страната. Въпреки това заетостта остава сравнително висока, а безработицата – ниска. Коефициентът на заетост достига 70,3% (при 70,1% за страната), а този на безработицата – 2,4% (при 4,2% в страната).

Предизвикателство пред пазара на труда остава образованието на работната сила. През 2019 г. то се подобрява, но все още е малко по-неблагоприятно от средното за страната. Делът на висшестите в областта достига 26% (при 28% в страната), а на хората с основно и по-ниско образование – 20% (при 18% в страната). Коефициентът на демографско заместване като отношение на населението на 15–19 години към това на 60–64 години е малко по-благоприятен от средния – 68% спрямо 66% в страната.

Инвестиции и икономика

Относителният брой на предприятията в област Пловдив нараства и през 2018 г. се изравнява със средния за страната (59 на 1000 души от населението). Почти равни със средното ниво за страната са и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (близо 2800 лв./човек) и на произведената продукция (около 25,8 хил. лв./човек).

Преките чуждестранни инвестиции нарастват бавно и през 2018 г. достигат 2861 евро/човек от населението при 3560 евро/човек в страната. Въпреки това областта е на седмо място в страната с най-голям относителен обем на чуждите инвестиции.

Област Пловдив изостава и при усвояването на европейски средства. Към 15 юни 2020 г. стойността на изплате-

ните суми на бенефициенти по оперативните програми е 1494 лв./човек от населението при 1976 лв./човек в страната. В рамките на областта най-много европейски средства усвояват общините Хисаря и Кричим.

Инфраструктура

Инфраструктурното развитие в областта получава много добра оценка. Гъстотата на пътната мрежа е близка до средната в страната, но гъстотата на железопътната мрежа значително я превъзхожда с 5,4 км линии на 100 кв.км територия при 3,6 км в страната. Делът на автомагистралите и първокласните пътища в област Пловдив е 17,5% при 18,6% в страната през 2019 г. Качеството на пътищата в областта е сравнително добро – 48,7% от пътната настилка е в добро състояние при 41,4% в страната.

Достъпът на домакинствата до интернет се повишава и отново е доста над средните за страната стойности – 80,7% при 75,1% в страната.

Местни данъци

Както при повечето сравнително развити икономически области, нивото на местното данъчно облагане в област Пловдив е относително високо и през 2020 г. Най-голяма се запазва разликата при ставката върху таксиметровия превоз. Усредненото ѝ ниво в общините от областта е 548 лв. годишно при 498 лв. в страната.

При останалите разглеждани данъци превесът на налога в област Пловдив е в рамките на 2–3%.

Администрация

След няколко години на застой през 2019 г. покритието на кадастралната карта в област Пловдив се повишава рязко от 34 до 95% и дори изпреварва средните стойности за страната (91%).

Самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги на „едно гише“ през 2020 г. се задържат на миналогодишното ниво и остават значително по-ниски от средните за страната. Електронното правителство е оценено с 2,7 от 5 т. (при 3,2 т. в страната). Точно толкова е и оценката на услугите на „едно гише“ (при 3,1 т. в страната).

За първи път от пет години оценката на прозрачността в работата на местната администрация намалява и остава под средното за страната ниво със 70,1% при 70,7% в страната. В рамките на областта най-високи оценки получават общините Първомай, Асеновград и Пловдив, а най-ниски – Стамболийски и Калояново.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■■■■■

Демография ■■■■■

Въпреки всеобщото застаряване в страната област Пловдив се представя сравнително добре. Коефициентът на естествен прираст продължава леко да се увеличава, но остава под средния за страната със стойност от $-5,3\%$ при $-6,7\%$ в страната през 2019 г. Пловдив е и една от седемте области, които успяват да привличат население. През 2019 г. коефициентът на механичен прираст се задържа на ниво от $3,1\%$, което е най-високата му стойност от поне две десетилетия.

Тези процеси водят до сравнително благоприятни коефициенти на възрастова зависимост и през 2019 г. отношението на населението на над 65 години към това на 0–14 години в областта е 142% (при 150% в страната), а към това на 15–64 години – 33% (при 34% в страната).

Относително голяма част от населението живее в градовете, като през 2019 г. делът на градското население достига 76% (при 74% в страната). След столицата и област Сливен област Пловдив е и с най-гъсто населени селища с 2504 души/кв.км при 1510 души/кв.км в страната.

Образование ■■■■■

Представянето на областта в сферата на образованието е оценено като добро. Предизвикателство пред основното и средното образование остава ниският относителен дял на учителите въпреки нарастването му и през 2019 г. Проблем са и сравнително високите дялове на второгодишниците и на напусналите основното и средното образование, макар че и там се наблюдава подобрение в последните данни.

Учениците от област Пловдив показват добри резултати и през 2020 г. Средният успех по математика след VII клас е малко по-висок от този в страната, а средната оценка на матурата по български език и литература е значително по-висока – $4,33$ (при $4,20$ в страната); слабите оценки са $7,4\%$ (при $8,2\%$ в страната).

Пловдив е сред областите с утвърдени традиции във висшето образование. Броят на студентите в областта е третият най-висок в страната (след този в столицата и област Велико Търново).

Здравеопазване ■■■■

Област Пловдив е сред областите с най-голям брой на лекари и легла в болниците. През 2019 г. един общопрактикуващ лекар се грижи средно на 1588 души от населението (при 1688 души на лекар в страната). Индексът на достъп до лекари специалисти също е значително по-благоприятен от средния за страната. В местните многопрофилни болници легловата база възлиза на 786 легла на 100 хил. души от населението при 550 на 100 хил. души в страната.

През 2019 г. преминалите болни през многопрофилните болници в областта достигат 338 на 1000 души от населението при 254 на 1000 души в страната.

Коефициентът на детска смъртност в областта намалява през 2019 г. и е под средния за страната.

Ред и сигурност ■■■■■

Натовареността на наказателните съдии в област Пловдив е втората най-висока в страната (след тази в столицата), но това не пречи на бързината на правораздавателния процес (за разлика от столицата). През 2019 г. един местен съдия разглежда средно по $11,4$ дела месечно при $9,1$ дела на съдия в страната. Същевременно делът на делата, приключили в 3-месечен срок, е 94% при 90% в страната.

Броят на престъпленията в областта е сравнително нисък, а разкриваемостта им – относително висока. През 2019 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността намаляват до $8,3$ на 1000 души от населението (при $11,1$ на 1000 души в страната), а разкриваемостта се увеличава значително (с 9 пр.п.) до $57,3\%$ при $52,1\%$ в страната.

Околна среда ■■■■■

Емисиите на въглероден диоксид в област Пловдив остават двойно по-ниски от средните за страната. През 2018 г. парниковите емисии са 123 т/кв.км при 275 т/кв.км в страната. Съсредоточаването на населението в градовете пък предопределя сравнително високите дялове на населението с достъп до канализацията, свързана с пречиствателна станция за отпадъчни води (67% при 64% в страната), и на живеещите в селища с достъп до обществена канализация (82% при 76% в страната).

Образуваните битови отпадъци в областта намаляват за втора поредна година, но обемът им остава сравнително висок. През 2018 г. той достига 446 кг/човек годишно при 409 кг/човек в страната. Същевременно делът на отпадъците, предадени за третиране и рециклиране, също се увеличава (до 67%), но остава под средните стойности за страната (71%).

Култура ■■■

Посещенията в местните театри, музеи, кина и библиотеки са под средните нива в страната и през 2019 г. При посещенията на музеите се наблюдава най-голям ръст (с 28%) и те са 575 на 1000 души от населението при 770 на 1000 души в страната. Посещенията на библиотеките също се повишават, но с малко, и остават над двойно по-ниски от средните за страната.

Ключови показатели за област Пловдив

Индикатори на икономическото развитие	2017	2018	2019	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	12 112	13 141	n.a.	15 615
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	5093	5093	6163	6013
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	10 771	11 780	n.a.	13 775
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	n.a.	19,9	22,7	22,6
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	70,1	69,9	70,3	70,1
Коефициент на безработица на населението на 15–64 години (%)	4,7	3,6	2,4	4,2
Дял на населението с основно и по-ниско образование на 25–64 години (%)	18,9	20,3	20,2	17,6
Дял на населението с висше образование на 25–64 години (%)	26,7	27,0	26,0	28,0
Произведена продукция (лв./човек)	24 260	25 792	n.a.	25 855
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	2511	2790	n.a.	2750
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	2825	2861	n.a.	3560
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	76,2	74,4	80,7	75,1
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	48,7	50,3	48,7	41,4
Гъстота на пътната мрежа (км/100 кв.км територия)	17,1	17,1	17,1	17,9
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	70,2	75,0	70,1	70,7
Индикатори на социалното развитие	2017	2018	2019	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-5,1	-5,2	-5,3	-6,7
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	2,5	3,1	3,1	-0,3
Среден успех от матурите по БЕЛ**	4,19	4,25	4,33	4,20
Среден успех на изпита по математика след VII клас (точки)**	29,7	34,7	36,7	36,3
Брой на преподавателите в основното и в средното образование на 1000 ученици	77	78	84	89
Нетен коефициент на записване на населението в V–VIII клас (%)	89,3	88,6	87,8	86,6
Дял на здравноосигурените лица (%)	87,1	87,1	87,6	88,8
Население на един общопрактикуващ лекар (брой хора)	1452	1571	1588	1688
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	9,3	8,6	8,3	11,1
Натовареност по щат на наказателните съдии (дела/месец)	11,9	11,0	11,4	9,1
Дял на населението с достъп до обществена канализация (%)	81,4	81,6	n.a.	76,2
Образувани битови отпадъци на човек от населението (кг/човек/година)	526	446	n.a.	409
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	41,7	66,8	n.a.	70,9
Посещения в кината на 1000 души от населението	997	874	373	659
Посещения в театрите на 1000 души от населението	232	243	232	362

* Данните за 2019 г. са включени в изследването 2020 г. Същото важи и за предходните години.

** Данните се отнасят за учебната 2019/20 година, а матурите са проведени през 2020 г. Същото важи и за предходните години.